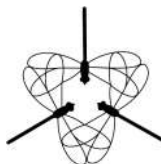

SLOVENSKO ODONATOLOŠKO DRUŠTVO

Verovškova 56, SI-1000 Ljubljana, Slovenija
Internet: <http://www.odonatoslosko-drustvo.si>
E-mail: nabiralnik@odonatoslosko-drustvo.si

ERJAVECIA

številka 38

BILTEN

31.10.2023

izhaja enkrat na leto

ISSN 1408-8185

uredil: Matjaž Bedjanič

KIYOSHI INOUE
(1932–2023)

NASLOVNICI POD ROB

POSLOVIL SE JE PRIJATELJ IN PODPORNIK SLOVENSKE ODONATOLOGIJE – KIYOSHI INOUE (1932–2023)

Sredi letošnje pomladi nas je razžalostila novica iz daljne Japonske, da je v starosti 91. let preminil svetovno znani odonatolog, častni član in predsednik svetovne odonatološke fundacije S.I.O. (Societas Internationalis Odonatologica), ustanovni član, nekdanji predsednik in častni član Japonskega društva za odonatologijo (Japanese Society for Odonatology) ter prijatelj in podpornik slovenske odonatologije – Kiyoshi Inoue (29. marec 1932 – 21. maj 2023).

Kiyoshi-san (SLIKA 1, na naslovnici: Kiyoshi Inoue med otvoritvenim govorom na 17. Mednarodnem odonatološkem simpoziju v Hong Kongu. Foto: M. Bedjanič, 31-VII-2006) je zanimanje za kačje pastirje kazal že kot majhen otrok, ko jih je na podeželju hodil loviti s starejšim bratom na bližnje ribnike in riževa polja skoraj vsako poletje. V srednješolskih dneh je začasno izgubil zanimanje zanje, njegovo navdušenje nad raziskovanjem kačjih pastirjev pa se je ponovno razvnelo po letu 1950, ko je bil vpisan na inženirsko fakulteto Univerze v Osaki. Nanj je močno vplival svetovno znani in takrat vodilni japonski odonatolog Syoziro Asahina. Kot inženir uporabne kemije se je Kiyoshi-san zaposlil v velikem tekstilnem podjetju, kjer je ostal do upokojitve leta 1988, kačjim pastirjem in odonatologiji pa se je posvečal v prostem času. Poleg nam vsem ljubih žuželk je bila njegova velika ljubezen tudi glasba, bil je odličen pianist in vodja velikega pevskega zbora. Po upokojitvi je lahko kačjim pastirjem in odonatološkim aktivnostim posvečal še več časa in za njegove zasluge, pomoč odonatologom širom po svetu ter neumorno delo, mu je bil že leta 1989 podeljen naziv častnega člana organizacije Societas Internationalis Odonatologica. Leta 1993 je v japonski Osaki organiziral izjemno uspešen in dobro obiskan 14. Svetovni odonatološki simpozij, kjer je samo v organizacijskem odboru okoli sebe zbral preko 60 članov in mnogim tujim udeležencem iz preko 20 držav pomagal tudi v finančnem oziru (KIAUTA, 2014; NATSUME s sod., 2023; WILSON, 2023).

Slovenijo je Kiyoshi-san skupaj z ženo Sumiko prvič obiskal sredi julija leta 1997, ko je sodeloval na XIV. Svetovnem odonatološkem simpoziju v Mariboru. Prijateljstvu in tesnemu sodelovanju s prof. Boštjanom Kiauto ter seveda tudi Kiyoshijevi podpori je šla zahvala, da je naše mlado društvo takrat dobilo priložnosti organizirati ta prestižen odonatološki dogodek. Ne samo to, pri kritju stroškov organizacije dogodka nam je Kiyoshi-san tudi osebno finančno pomagal. Žal je zaradi takratnih že nekaj let trajajočih nesoglasij in trenj prav simpozij v Mariboru pomenil prelomnico v zgodovini S. I. O., ki je bila preoblikovana v Mednarodno odonatološko fundacijo S. I. O., njeno vodenje pa je prevzel Kiyoshi-san (BEDJANIČ, 1997a, 1997b; KIAUTA, 2014). Po njegovih lastnih besedah je Slovenija Kiyoshija navdušila in o naši deželi ter kačjih pastirjih, ki jih je opazoval in fotografiral med simpozijem, je priobčil obširen prispevek v japonski odonatološki reviji *Gracile* (INOUE, 1998a, 1998b; SLIKA 2).

gracile

関西トンボ談話会々誌 No.59 1998年7月1日発行 編集発行 谷 幸三

関西トンボ談話会 〒630-8306 奈良市紀寺地蔵町1001-1 谷幸三方 TEL:FAX 0742(22)7845 振替:01080-8-7325

私が訪ねたスロヴェニアのトンボについての概説

井 上 清

INOUE, K. : A short account of Slovene dragonflies.

1. はじめに Introduction

第14回国際トンボ学シンポジウムは、1997年7月13日から23日の11日間、スロヴェニアで開かれた。日本からの参加者は、広島から澤野十蔵・雪枝ご夫妻、東京から佐野 修・津梅知英のお二人、中村市から谷本みささん、それに大阪からの私たち二人、合計7人であった。

今回のシンポジウムで特筆すべきことは、野外調査会が多かったことで、開会の前日のいわば Pre-symposium Tripと中間のMid-symposium Trip、それに5日間にわたるPost-symposium Tourが開かれ、国内各地のトンボ生息地を訪れ、その豊富なトンボ相をたっぷり観察できたことであった。

期間中結構好天に恵まれ、おかげで写真撮影と採集ができ、私でも31種を持ち帰ることができた。これまで日本からの訪問者の少ない国だけに、私の体験を交え、これまでにスロヴェニアで記録されているトンボ全種について概観してみたい。

2. スロヴェニアという国 The Republic of Slovenia

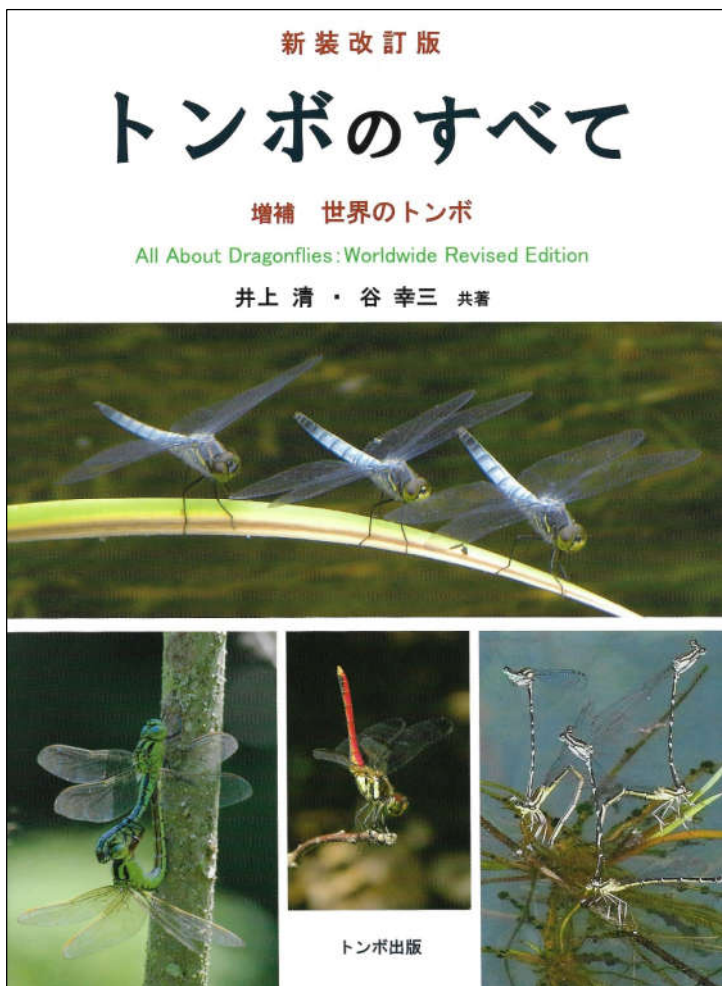
スロヴェニアといっても、日本では知らない人が多い。なかには「知っているよ、この間行ってきた」というので、よく聞いてみると、それがスロヴァキアのことだったりする。実は西側はイタリアと、北側はオーストリアと国境を接し、約2週間滞在しての実感では、当然のことながらヨーロッパ諸国の一つということであった。もとユーゴスラヴィアと呼ばれていた国が、第二次大戦後いくつもの国に分裂した中で、もっとも西側にあってもっとも早く独立し、もっとも政治・経済的に安定している国である。

民族的にはスラヴ系のスロヴェニア人が多く、全人口1,983,000人の中の88%を占め、これはロ

SLIKA 2. Naslovnica obširne predstavitve kačjih pastirjev Slovenije, ki jih je Kiyoshi-san opazoval pri nas tekom 14. Svetovnega odonatološkega simpozija, julija leta 1997 (INOUE, 1998A).

Kiyoshi-san je bil nedvomno eden vodilnih odonatologov na Japonskem in v Aziji. Objavil je veliko prispevkov o favnistiki, taksonomiji, vedenju in ekologiji kačjih pastirjev, poročal je o raznih odonatoloških temah s celega sveta, kot odlični fotograf, ki je na terenih veliko časa posvetil portretiranju kačjih pastirjev, pa je neizbrisni pečat pustil z bogato ilustriranimi knjigami o kačjih pastirjih. Bil je soavtor zajetne monumentalne knjige o japonskih kačjih pastirjih v dveh delih z naslovom »The dragonflies of Japan in colour« (HAMADA & INOUE, 1985). Bil je tudi glavni avtor zelo popularne in večkrat ponatisnjene knjige »All About

Dragonflies», pri kateri je sodeloval njegov prijatelj in odonatološki sopotnik Kôzô Tani (INOUE & TANI, 1999). S posebno ljubeznijo je pripravljajal zadnjo razširjeno izdajo »*All About Dragonflies: Worldwide Revised Edition*«, ki je izšla leta 2017 in pri kateri sem v sekciji o kačjih pastirjih z drugih kontinentov z veseljem pomagal s posnetki nekaterih šrilanških in azijskih vrst (INOUE & TANI, 2017; SLIKA 3).

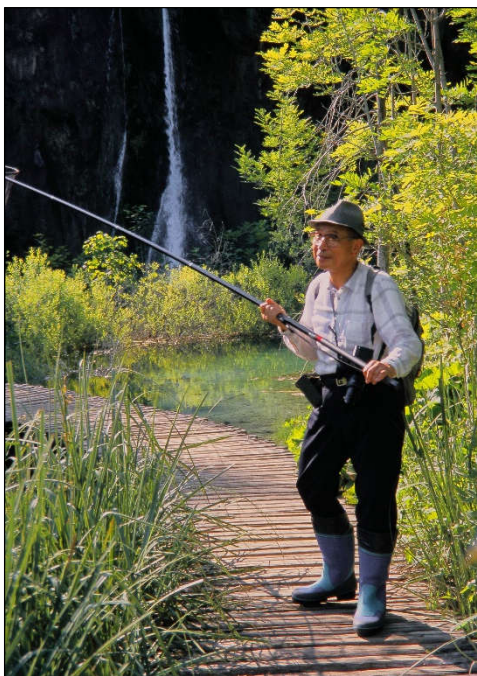
SLIKA 3. Naslovnica knjige »*All About Dragonflies: Worldwide Revised Edition*«, ki jo krasijo čudovite fotografije kačjih pastirjev z Japonske in celega sveta (INOUE & TANI, 2017).

Posebno skrb in pozornost je namenjal tudi ohranjanju kačjih pastirjev in njihovih življenjskih okolij, tako v organizacijskem smislu kot preko navdušujoče

promocije s prispevki in predavanji. Pri monografiji »*Guardians of the Watershed - Global Status of Dragonflies: Critical Species, Threat and Conservation*« je sodeloval s prispevkom »*Critical species of Odonata in Japan*« (INOUE, 2004). Njegova bibliografija obsega več kot 280 del (NATSUME s sod., 2023).

Kiyoshija, ki sem ga iz velikega spoštovanja običajno naslavljal z Inoue-san, le na terenu ali ob bolj neformalnih priložnostih pa s Kiyoshi-san, sem bežno spoznal že leta 1995 na 13. Svetovnem odonatološkem kongresu v nemškem mestu Essen. Šele na 14. Svetovnem odonatološkem simpoziju leta 1997 v Mariboru ter leto kasneje na 3. Odonatološkem simpoziju skupnosti dežel Alpe – Adria na Hrvaškem je bilo mnogo več priložnosti za daljša druženja in pogovore. Kiyoshi-san je bil nadvse priazen in zelo uglajen gospod v pravem pomenu besede, vsled njegove hudomušne narave in ker je dobro govoril angleško, pa so bili kljub znatni razliki v letih pogovori z njim zelo prijetni in zabavni. Zaradi bogatega odonatološkega znanja, poznavanja zgodovine odonatologije in osebnega poznanstva s številnimi znanimi odonatologi starejše generacije sem ga vedno poslušal z odprtimi ušesi in se od njega veliko naučil.

Prav v posebnem spominu mi ostaja pot iz Slovenije na prej omenjeni kongres v hrvaško Paklenico, kamor sva vročega julija 1998 skupaj odropotala z mojim legendarnim rdečim yugom ... Najprej seveda na predsimpozijski teren na čudovita Plitvička jezera (SLIKA 4), v okviru simpozija pa še na Pag in ostale odonatološko zanimive lokalitete v širši okolici Paklenice. Kiyoshi-san je bil tudi za teren, ne glede na neizmerno poletno vročino, vedno zgledno in elegantno urejen, s svetlo srajco ter modrimi hlačami in škornji, klobučkom na glavi in oprtanim manjšim nahrbtnikom, okoli vratu mu je obvezno visela Minolta z velikim objektivom in bliskavico, na pasu pa je imel pritrjeno še usnjeno torbico za ulovljene kačje pastirje, ki jih je vestno shranjeval v vnaprej zložene tanke papirne trikotnike. Običajno ni manjkala niti zelo dolga teleskopska mreža metuljnica, ki se je ob polni dolžini že upogibala, a jo je Kiyoshi-san v večši maniri japonskih odonatologov navdušujoče vihtel za nam nedosegljivimi kačjimi pastirji. Ob

SLIKA 4. Kiyoshi-san pri lovu kačjih pastirjev na Plitvičkih jezerih, Hrvaška
(Foto: M. Bedjanič, 18-VII-1998).

tem naj dodam, da je bila udeležba predsednika svetovne odonatološke fundacije S.I.O. iz daljne Japonske na odonatološkem simpoziju skupnosti dežel Alpe – Adria na Hrvaškem seveda za vse nas velika čast, zelo pa nas je razveselilo in navdušilo tudi Kiyoshijevo predavanje »*Establishment of the dragonflies at newly prepared dragonfly ponds in Japan*« (INOUE, 1998c). Več o takratnem odonatološkem dogajanju je zapisano v BEDJANIČ (1998) in FRANKOVIĆ (1998).

Ko me je Kiyoshi-san med »kuhanjem« po hrvaških cestah v rdeči pločevini nekajkrat prijazno povabil na Japonsko, vabila niti nisem jemal preveč resno, v naslednjem letu ali dveh pa je beseda dala besedo in maja 2000 sem deželo vzhajajočega sonca dejansko obiskal. Moj odonatološki študijski obisk je bil dolgo in skrbno načrtovan, z vnaprej natančno pripravljenim programom, ki je zajemal izbrane najzanimivejše odonatološke terene v širši okolici Osake in Tokia ter obisk parka in ustanove »DRAGONFLY KINGDOM« v kraju Nakamura, kakor tudi srečanja z lokalnimi skupinami odonatologov (SLIKA 5).

SLIKA 5. Direktor ustanove »SHIMANTO DRAGONFLY KINGDOM« Mitsutoshi Sugimura (levo), predsednik S.I.O. Kiyoshi Inoue (sredina) in Matjaž Bedjanič (desno) (Ogoh, Yusuvara-cho, 23-V-2000, Foto: M. Bedjanič).

Glavni namen omenjenih srečanj je bila v prvi vrsti medsebojna predstavitev ter zlasti vzpodbujanje komunikacije in prihodnjega sodelovanja, na vsakem od njih sem predstavljal tri predavanja o kačjih pastirjih Slovenije, Šri Lanke in Bornea, čemur je sledila razprava in izmenjava izkušenj, pregled materiala in slikovnega gradiva, večere pa smo običajno dodobra izdelani sproščeno zaključili ob pivu in odlični japonski hrani.

Vse skupaj je seveda do potankosti organiziral prav Kiyoshi-san, ki je tudi v finančnem oziru velikodušno pokril znaten del stroškov tega čudovitega in zame neizmerno poučnega potovanja, ki si ga ob takratnem pripravniškem stažu na Agenciji Republike Slovenije za okolje ne bi mogel niti v sanjah privoščiti. O japonski odonatološki dogodivščini, druženju s Kiyoshijem in številnimi japonskimi odonatologi ter o rezultatih terenskega dela sem obširno poročal na straneh naše *Erjavecie* (BEDJANIČ & ŠTERN, 2000), medtem ko je Kiyoshi-san o dogajanju in rezultatih poročal v japonski odonatološki reviji *Gracile* (INOUE, 2001; SLIKA 6).

S Kiyoshijem sva se osebno zadnjič srečala na 17. Mednarodnem odonatološkem simpoziju v Hong Kongu leta 2006, kjer je izdatno v več segmentih pomagal pri izvrstni organizaciji simpozija in spremljajočih dogodkov (SLIKA 7). Tako meni, kot nekaterim drugim tujim udeležencem je tudi finančno pomagal pri udeležbi in se trudil, da je bilo vzdušje v vseh ozirih sproščeno ter povezovalno. O nadvse prijetnem odonatološkem dogajanju v daljnem Hong Kongu sem obširno poročal tudi na straneh naše *Erjavecie* (BEDJANIČ, 2006).

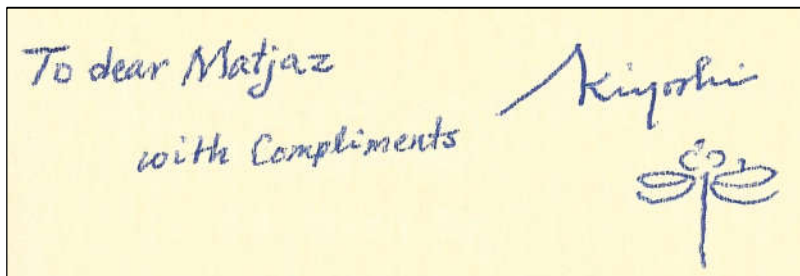
V pisnih stikih sva s Kiyoshijem ostala še vrsto let, seveda sem mu poslal tudi svojo knjigo o kačjih pastirjih Šri Lanke, ki ga je zelo razveselila in prijazno me je počastil z objavo kratkega pregleda v vodilnem japonskem odonatološkem časopisu *Tombo* (INOUE, 2015). Približno v tistem času, ko so mu japonski odonatologi podelili prestižni naziv častnega člana Japonskega društva za odonatologijo (Japanese Society for Odonatology), mi je poslal separat iz omenjenega časopisa *Tombo*, v katerem je poleg čestitk in pohval kolegov odonatologov tudi sam podrobno opisal svojo odonatološko pot v prispevku »*My Life on Odonatology during the three quarters of a century*« (INOUE, 2014). Več o njegovem življenju in delu ter nadvse topli osebnosti so zapisali tudi NATSUME (2023), NATSUME s sod. (2023), PIPER (2023) in WILSON (2023).

SLIKA 6. Kiyoshi-san pri fotografiranju preobrazbe porečnika *Shaogomphus postocularis* na obali jezera Biwa na Japonskem (Foto: M. Bedjanič, 16-V-2000).

SLIKA 7. Utrinek s 17. Mednarodnega odonatološkega simpozija v Hong Kongu leta 2006. Po stari tradiciji je ob zaključku simpozija predsednik S.I.O. Kiyoshi Inoue (levo) predal uradno zastavo S.I.O. v hrambo organizatorju 18. mednarodnega odonatološkega simpozija v Indiji, dr. Raymondu J. Andrew-u. Na desni stoji dr. T. W. Tam, organizator takratnega iztekajočega simpozija. (Hong Kong Wetland Park, 4-VIII-2006, Foto: M. Bedjanič).

SLIKA 8. Kiyoshi-san je ljubezen do kačjih pastirjev izražal tudi v njegovem značilnem podpisu – posvetilo avtorju pričujočega prispevka v knjigi *All About Dragonflies*.

Kiyoshi-san gotovo sodi med najpomembnejše odonatološke osebnosti zadnjih desetletij. Kot tesni prijatelj in sopotnik prof. Boštjana Kiaute je bil slovenski odonatologiji zelo naklonjen in je spremljal ter podpiral njen razvoj. Njegova širokosrčnost, prijaznost, odprtost in povezovalni duh nam bodo vedno ostali v spominu.

Pogrešali ga bomo!

LITERATURA:

- BEDJANIČ, M., 1997a. XIV. Svetovni odonatološki simpozij Maribor, Slovenija, 12. - 23. julij, 1997. *Erjavecija* 4: 11-12.
- BEDJANIČ, M., 1997b. Societas Internationalis Odonatologica: Ustanovitev mednarodne odonatološke fundacije. *Erjavecija* 4: 13-15.
- BEDJANIČ, M., 1998. "III. odonatological symposium of the Alps - Adriatic Regional community", Hrvaška, 17. - 24. julij, 1998. *Erjavecija* 6: 21-24.
- BEDJANIČ, M., 2006. Utrinki s 17. mednarodnega odonatološkega simpozija v Hong Kongu. *Erjavecija* 21: 28-38.
- BEDJANIČ, M. & M. ŠTERN, 2000. Odonatološki utrinki iz dežele vzhajajočega sonca. *Erjavecija* 10: 24-37.
- FRANKOVIČ, M., (ured.) 1998. *Symposium Book of the Third Odonatological Symposium of the Alps - Adriatic Community, Starigrad - Paklenica, Croatia, 17-25 July 1998*. 26 str.
- HAMADA, K. & K. INOUE, 1985. *The dragonflies of Japan in colour. Vol. 1 and 2*. Kodansha, Tokyo.
- INOUE, K., 1998a. A short account of Slovene dragonflies. *Gracile* 59: 1-27.
- INOUE, K., 1998b. A Corrigendum and some additions to my article in *Gracile* No. 59. *Gracile* 60: 30-31.
- INOUE, K., 1998c. Establishment of the dragonflies at newly prepared »dragonfly ponds« in Japan. *V: Franković, M., 1998 (ured.). Symposium Book of the Third Odonatological Symposium of the Alps - Adriatic Community, Starigrad - Paklenica, Croatia, 17-25 July 1998*. str. 6.
- INOUE, K., 2001. Record of Mr. Bedjanič's visit to Japan. *Gracile* 63: 57-66.
- INOUE, K., 2004. Critical species of Odonata in Japan. *International journal of Odonatology* 7(2)2004: 311-324.
- INOUE, K., 2014. My Life on Odonatology during the three quarters of a century. *Tombo* 56: 3-14.
- INOUE, K., 2015. Book Review: "Dragonfly Fauna of Sri Lanka, Distribution and Biology, with threat status of its endemics" (M. Bedjanič et al., 2014). *Tombo – Acta odonatologica japonica* 57: 8
- INOUE, K., 2017. Bastiaan Kiauta – octogenarian (1937–2017). *Odonatologica* 46(1/2): 1-24.
- INOUE, K. & K. TANI, 1999. *All About Dragonflies*. TOMBOW Publishing Co. Ltd., Osaka. 152 str.
- INOUE, K. & K. TANI, 2017. *All About Dragonflies: Worldwide Revised Edition*. TOMBOW Publishing Co. Ltd., Osaka. 184 str.
- KIAUTA, B., 2014. Odonatological profile of Mr Kiyoshi Inoue: On the occasion of the bestowal of membership of honour by the Japanese Society for Odonatology. *Tombo* 56: 18.
- NATSUME, H., 2023. Tribute to Inoue-san, the greatest dragonfly lover: 29 March 1932 - 21 May 2023. *Agriion* 27(2): 69-71.
- NATSUME, H., A. SASAMOTO & R. FUTAHASHI, 2023. In memoriam Kiyoshi Inoue (29th March 1932 – 21st May 2023). *Odonatologica* 52(3/4): 143-171.
- PIPER, M., 2023. In memory of Kiyoshi: 1932-2023. *Agriion* 27(2): 68.
- WILSON, K., 2023. Editor's notes: Kiyoshi Inoue 1932 – 2023. *Agriion* 27(2): 33.

(M. BEDJANIČ)